

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA**

**OBRAĐIVAČ: SLUŽBA ZA BUDŽET
I FINANSIJE**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
GRADA ZENICA
ZA PERIOD 2017. – 2019. GODINE**

Zenica, juni 2016. godine

Sadržaj

Poglavlje I: Uvod	3
Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	3
Ekonomski rast.....	4
Stabilnost cijena.....	5
Zaposlenost.....	5
Vanjskotrgovinski bilans.....	6
Rizici makroekonomskog scenarija	6
Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija	7
Indirektni porezi.....	7
Porez na dohodak	9
Neporezni prihodi	10
Rizici po projekcije prihoda.....	10
Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru	10
Plaće i naknade troškova zaposlenih	11
Izdaci za materijal i usluge	11
Tekući i kapitalni transferi.....	12
Otplate dugova	13
Nabavka stalnih sredstava	13
Sredstva podračuna za sanaciju šteta od poplava i klizišta	13
Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica	14

Poglavlje I: Uvod

Budžet je glavni instrument za donošenje vladinih politika i predstavlja sredstvo kojim se strateški prioriteta pretvaraju u konkretne usluge, programe i aktivnosti, kao odgovor na socijalne, ekonomske i druge potrebe građana. Međutim, sam iskaz o budžetskim rashodima za jednu godinu nije uvijek dovoljan kako bi se ostvarili vladini ciljevi, zbog čega se izrađuje Dokument okvirnog budžeta.

Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15 i 102/15) propisana je obaveza trogodišnjeg planiranja budžeta, odnosno izrada Dokumenta okvirnog budžeta (DOB), na kojem se zasniva priprema i izrada budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Dokument okvirnog budžeta priprema se svake godine i prikazuje srednjoročne makroekonomske pretpostavke i projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, srednjoročne fiskalne projekcije, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda za narednu budžetsku godinu i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine.

Za izradu ovog dokumenta korištene su:

- makroekonomske projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP BiH);
- Perspektive 2016. - 2018. godine Direkcije za ekonomsko planiranje BiH,
- projekcije poreskih prihoda Federalnog ministarstva finansija;
- projekcije prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH;
- saopštenja Agencije za statistiku BiH.

Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Ovo poglavlje predstavlja osnovne srednjoročne makroekonomske pokazatelje i prognoze na kojima se temelje procjene Dokumenta okvirnog budžeta za period 2017. - 2019. godine.

Makroekonomija analizira faktore koji utiču na ekonomiju jedne zemlje u cjelini, odnosno analizira ekonomski rast, stabilnost cijena, zaposlenost i vanjskotrgovinski bilans.

Kreatori ekonomske politike pomoću makroekonomskih instrumenata (politike dohodaka, monetarne i fiskalne politike) utiču na budžete i budžetsku potrošnju, funkcionisanje privrednih subjekata, proizvodnju, potrošnju, zaposlenost, životni standard, štednju, investicije, izvoz i uvoz, s ciljem postizanja visoke i stabilne stope privrednog rasta, niske inflacije, visoke zaposlenosti i optimalne vanjskotrgovinske razmjene.

Shodno navedenom, anticipiranje pokazatelja makroekonomskih agregata omogućava procjenu budućeg stanja državne ekonomije što pruža realniju osnovu za izradu budžeta.

Ekonomski rast

Ekonomski (privredni) rast se mjeri stopom rasta bruto društvenog proizvoda, koji predstavlja vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga državne ekonomije u određenom periodu.

BiH ima prilično nepovoljnu strukturu kratkoročnog ekonomskog rasta kojim dominira domaća tražnja, u velikoj mjeri određena kretanjima u Evropskoj Uniji (EU) i neposrednom okruženju. Najuticajnija komponenta rasta u kratkom roku je finalna potrošnja koja je za približno 5% veća od dohotka stvorenog (zarađenog) u zemlji (BDP). Ovo je ujedno i osnova za jaku uvoznju tražnju obzirom na otvorenost ekonomije i relativno slabe domaće kapacitete. Nizak izvoz BiH (od svega 30% BDP-a) je dovoljan da se pokrije tek nešto više od polovine uvoza. Pored činjenice da domaćom tražnjom dominira potrošnja, dodatni problem njene prevelike uloge leži i u činjenici da je tražnja u značajnoj mjeri finansirana iz inostranih izvora. Time je, pored uobičajenog uticaja na izvoznju tražnju, i ekonomski rast u BiH visoko zavisn od kretanja u okruženju i to kroz domaću tražnju. Kao poželjna alternativa ove strukture rasta se nameće rast vođen investicijama i izvozom kojim bi se otvorila nova radna mjesta i umanjila eksterna zavisnost domaće tražnje. Time bi se ujedno stvorile pretpostavke dugoročnog ekonomskog razvoja i podizanja životnog standarda stanovništva.

Prema dostupnim podacima, BiH je u 2015. godini zabilježila ekonomski rast od približno 3,8%. Ovdje je, pored uobičajenih faktora rasta, značajnu ulogu imao bazni efekt poplava iz 2014. godine kada je na godišnjem nivou došlo do blagog pada ekonomske aktivnosti u drugom i stagnacije u trećem tromjesečju. Pored baznog efekta poplava, ovaj rast se dešavao u okolnostima nešto povoljnijeg eksternog okruženja, usporenog pada proizvodnje i izvoza električne energije, te pada svjetskih cijena koje su dovele do smanjenja potrošačkih cijena (deflacije) i cijena robnog izvoza i uvoza. Povoljnije eksterno okruženje se uglavnom manifestovalo kroz blago ubrzanje ekonomskog rasta EU28 sa stope od 1,6% u 2014. na 1,9% 2015. godine uz neznatno ubrzanje u Njemačkoj kao ključnoj zemlji okruženja. Pri tome su pojedini važni trgovinski partneri izašli iz recesija i ponovo bilježe pozitivan rast. Najveći doprinos ekonomskom rastu je po svemu sudeći došao iz vanjskog sektora kroz realno smanjenje vanjskotrgovinskog deficita roba od 3,7%. Ovo je u velikoj mjeri rezultat pomenutog baznog efekta poplava koje su u prethodnoj godini ne samo značajno usporile rast izvoza, nego su ujedno i ubrzale uvoz. U isto vrijeme, doprinos domaće tražnje u 2015. godini je bio znatno skromniji uz pad investicija i slab porast finalne potrošnje.

Očekivani ekonomski rast Euro zone i nekih od važnijih ekonomskih partnera iz bližeg okruženja bi trebali biti glavni nosioci jačanja BiH ekonomskog rasta u 2016. godini. Oporavak Euro zone bi trebao poboljšati trendove kako tekućih tako i kapitalnih novčanih priliva iz inostranstva u BiH. Očekuje se da bi pomenuti faktori trebali dovesti do realnog jačanja ekonomskog rasta BiH u 2016. godini, koji bi mogao iznositi 3,5%. Ovaj rast trebao bi biti nošen prvenstveno domaćom tražnjom, te u manjoj mjeri znatno sporijim rastom vanjskotrgovinskog deficita. Bolje vanjsko okruženje bi trebalo dovesti do jačanja izvozne tražnje i izvoza, ali i poboljšanja inostranih novčanih priliva kojima se finansira domaća tražnja.

Slične pretpostavke projekcija se očekuju i za period 2017.-2019. godine uz nešto skromnije poboljšanje vanjskih pretpostavki u odnosu na prethodni period. S tim u vezi očekuje se ekonomski rast BiH od 4,4% u 2017. godini, 5,1% u 2018. godini, te 5,0% 2019. godine. Slično kao i ranije, ovaj rast bi trebao biti nošen domaćom tražnjom uz skroman negativan doprinos vanjskog sektora. To podrazumijeva postepeno jačanje finalne potrošnje i investicija praćeno blagim rastom vanjskotrgovinskog deficita.

Stabilnost cijena

Nivo cijena u BiH zavisi od uticaja eksternih i internih faktora. Eksterne komponente koje značajno determinišu opšti nivo cijena u BiH su cijene nafte, gasa i hrane na globalnom tržištu, dok su domaće komponente sa najvećim uticajem na cijene akcize na cigarete, cijene komunalija i cijene komunikacijskih usluga.

Većina zemalja Evropske unije i regiona u 2015. godini je registrovala sporiji rast cijena u odnosu na prethodnu godinu, a u nekim zemljama zabilježena je deflacija. U 2015. godini indeks potrošačkih cijena u BiH iznosio je 99,0%, odnosno zabilježen je pad cijena u odnosu na cijene zabilježene u prethodnoj godini, tj. deflacija u iznosu od 1,0%. Najveći pad cijena u 2015. godini bilježe odjeća i obuća, te prijevoz, kao i hrana i bezalkoholna pića. Suprotno, najveći rast cijena u BiH u 2015. godini je zabilježen u odjeljku cijena alkoholnih pića i duhana.

Nakon višegodišnjeg smanjenja cijena nafte na svjetskom tržištu, u 2016. godini se predviđa stabilizacija cijena ovog energenata. Prema projekcijama Evropske komisije i Svjetske banke, u 2016. godini se očekuje da bi cijene nafte mogle biti veće za 11,1%, odnosno 6,4%, respektivno. U istom periodu, cijene hrane bi takođe, nakon dvogodišnjeg smanjenja, trebale biti nešto veće u poređenju sa 2015. godinom. Navedena kretanja cijena bi uticala na povećanje inflacije u EU u poređenju sa prethodnom godinom, koja bi mogla iznositi 1,5%. U skladu sa pomenutim dešavanjima na svjetskom tržištu cijena, u BiH se takođe u 2016. godini očekuje rast cijena. Ukoliko cijene komunalija ne budu imale značajnije oscilacije, pretpostavlja se da bi inflacija u BiH u 2016. godini mogla biti oko 1%.

Projekcije za period 2017. - 2019. godine su bazirane na pretpostavci o umjerenom rastu cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu. Uz pretpostavku da se cijene stanovanja i komunalija neće značajno mijenjati u spomenutim godinama, inflacija u BiH bi mogla iznositi između 1,2% i 1,5%.

Zaposlenost

Pod nezaposlenim osobama se podrazumijevaju osobe sposobne i voljne raditi i koje aktivno traže posao, ali su bez posla. U državnoj ekonomiji postoji direktna povezanost između ekonomskog rasta i zaposlenosti, na način da smanjenje stope zaposlenosti utiče na smanjenje bruto društvenog proizvoda.

Tržište rada Evropske unije u 2015. godini bilježi postepeni oporavak. Iako je stopa nezaposlenosti u EU 28 još uvijek iznad nivoa prije ekonomske krize (2007. godine je iznosila 7,2%), primjećuje se da je u 2015. godini bila niža u odnosu na prethodnu godinu, uz povećanje broja zaposlenih lica. Većina zemalja članica EU je registrovala nižu stopu nezaposlenosti u poređenju sa prethodnom godinom. Sličan trend kretanja imale su i stope nezaposlenosti zemalja u regiji. Ipak, u BiH je zabilježen blagi porast anketne stope nezaposlenosti u 2015. godini, što je u suprotnosti sa registrovanom stopom nezaposlenosti koja je smanjena za 0,7 p.p. i iznosi 43,2%. BiH i dalje ima jednu od najvećih stopa nezaposlenosti u regiji. Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u 2015. godini se nastavio uvećavati po nešto bržoj stopi rasta (1,8%) u poređenju sa 2014. godinom. Iako je u većini područja djelatnosti broj zaposlenih lica uvećan u odnosu na 2014. godinu, najznačajniji doprinos rastu broja zaposlenih je u djelatnostima koje zapošljavaju najveći broj lica u BiH - industrija i trgovina.

U 2016. godini, uz pretpostavljeni ekonomski rast, očekuje se nastavak pozitivnih dešavanja na tržištu rada. Prema projekcijama Evropske komisije u EU se predviđa smanjenje stope nezaposlenosti i povećanje broja zaposlenih, uz ekonomski rast podstaknut investicijama i vanjskom trgovinom. Dešavanja u EU bi mogla bitno determinisati poslovnu aktivnost bh. preduzeća, što bi uticalo na porast broja zaposlenih u BiH za 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.

U BiH u 2017. i 2018. godini se predviđa uvećanje obima potražnje, investicija i trgovine, što bi trebalo imati pozitivan uticaj na kreiranje novih radnih mjesta. Pretpostavlja se da bi ukupan broj zaposlenih u BiH u 2017. godini mogao biti uvećan 2,0%, odnosno do 2,1% u 2018. godini.

Vanjskotrgovinski bilans

Posljednjih godina robnu razmjenu BiH sa inostranstvom karakteriše znatno veći uvoz od izvoza, odnosno stopa pokrivenosti uvoza izvozom je iznosila nešto više od 50%.

Prema dostupnim podacima, deficit tekućeg računa u okviru platnog bilansa BiH za 2015. godinu smanjen je za 22% u odnosu na 2014. godinu. Deficit tekućeg računa je i dalje najvećim dijelom bio određen deficitom vanjske trgovine (roba i usluga), koji je u proteklom periodu smanjen za 12,5% u odnosu na 2014. godinu. Do ovog smanjenja je najvećim dijelom došlo zbog negativne stope rasta uvoza roba i usluga u posmatranom periodu od 1,5%, te porasta stope izvoza roba i usluga za 5,8%. Glavni faktori ovih kretanja u bh. vanjskotrgovinskoj razmjeni bili su jačanje izvozne tražnje, kretanje svjetskih cijena roba (energenti i hrana), bazni efekt iz prošle godine, kao i mjere koje su nadležne institucije preduzele na unaprijeđenju izvoza i otvaranje bh. kompanija na tržište Republike Turske.

Prema projekcijama DEP BiH tokom 2016. godine očekuje se nominalni rast ukupnog bh. izvoza od 6,5% u odnosu na 2015. godinu. Imajući u vidu strukturu bh. ekonomije i izraženu visoku sklonost uvozu, povećanje finalne potrošnje i viši nivo poslovne aktivnosti, realno je očekivati i povećanje bh. uvoza. Tako se u BiH tokom 2016. godine očekuje nominalno povećanje ukupnog bh. uvoza od 3,5%.

U periodu 2017. - 2019. godine očekuje se da bi BiH trebala ostvariti povećanje vanjskotrgovinske razmjene prvenstveno kroz stabilan rast izvoza roba, koji bi trebao biti praćen i nešto nižim stopama rasta uvoza, što bi rezultovalo stabilizacijom vanjskotrgovinskog deficita i poboljšanjem pokrivenosti uvoza izvozom.

Rizici makroekonomskog scenarija

Rizici navedenog makroekonomskog scenarija u velikoj mjeri zavise od negativnih rizika za projekcije EU u smislu ekonomskog oporavka. Pogoršanje ekonomske situacije u EU direktno bi imalo uticaja i na oslabljene ekonomije zemalja okruženja, nama značajnih trgovinskih partnera, što bi padom izvozne tražnje umanjilo izvoz BiH, a samim tim i ukupan ekonomski rast. Najveći stepen eksterne zavisnosti u ekonomiji BiH ispoljavaju privatna potrošnja i investicije. Naime, oko 90% tekućih priliva novca iz inostranstva usmjereno je ka domaćinstvima čime se popravljaju njihov veoma nizak životni standard. Skromna (bruto) nacionalna štednja (oko 10% BDP-a), koja je upola niža u odnosu na druge tranzicijske i razvijene zemlje Evrope, je tek dovoljna za finansiranje nešto više od polovine (iako skromnih) investicija u BiH, dok ostatak finansiranja dolazi iz inostranstva. Sve ovo ukazuje da je ekonomski rast sa ovakvom strukturom veoma izložen vanjskim rizicima, prije svega u smislu prekida inostranih priliva kojima se finansira značajan dio potrošnje i investicija. U slučaju ostvarenja

pomenutih rizika, situacija iz perioda recesije bi se u narednim godinama mogla ponoviti. Tada je u BiH zabilježen pad privatne potrošnje, investicija, uvoza, izvoza, proizvodnje, zaposlenosti, inostranih tekućih i kapitalnih priliva i sl.

Kao i prethodnih godina, identifikovana su dva osnovna rizika za projekcije cijena u BiH. Ukoliko bi došlo do oscilacija svjetskih cijena nafte, gasa ili hrane (što je suprotno projekcijama), to bi se odrazilo na cijene u BiH koje bi u ovakvim prilikama mogle biti drugačije od pretpostavljenih. S druge strane, domaći rizici su neplanirana povećanja cijena komunalija koja nisu uzeta u obzir prilikom izrade projekcija.

Osnovni rizici za ostvarenje projekcija na tržištu rada su prvenstveno nivo potražnje, investicija i trgovine, ne samo u BiH, nego i u EU. Nezadovoljavajući poslovni ambijent bi mogao uticati na ukupan ekonomski rast i odgoditi pozitivna dešavanja na tržištu rada, odnosno povećanje broja zaposlenih.

Makroekonomske prognoze DOB-a Grada Zenica za period 2017. - 2019. godine zasnovane su prije svega na prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje BiH iz aprila 2016. godine, te ih kao takve treba uzimati sa rezervom.

Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija

Imajući u vidu projekcije realnog ekonomskog rasta u BiH u 2016. godini, početak značajnijeg oporavka tek u 2017. i 2018. godini, i na toj osnovi oprezne projekcije prihoda od indirektnih poreza, neophodno je i dalje provođenje fiskalne discipline s ciljem smanjenja visine budžetskog deficita svih nivoa vlasti. Fiskalna konsolidacija u BiH vršit će se na prihodovnoj, a najviše na rashodovnoj strani budžeta. Glavne politike kontrole rashoda kojima će se to postići, na svim nivoima vlasti, podrazumijevaju smanjenje i strogu kontrolu tekućih rashoda, ograničavanje rasta socijalnih transfera putem revizija korisnika, istovremeno štiteći transfere najugroženijim grupama stanovništva, ograničavanje zapošljavanja i ograničavanje/smanjenje plata, naknada i materijalnih troškova u javnom sektoru.

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda budžeta Grada Zenica za koje se očekuje da će biti dostupne za finansiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, a koje se temelje na analizi ostvarenih prihoda u prethodnim godinama, prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima i prognozama, te postojećim i očekivanim poreskim politikama.

Tabelarni pregled projekcija prihoda za period 2017. – 2019. godine dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica.

Indirektni porezi

U skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13), indirektni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

Prihodi prikupljeni po osnovu ovih poreza uplaćuju se na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a raspodjela se vrši na sljedeći način:

- prvo se izdvajaju sredstva na račun rezervi,
- zatim sredstva za finansiranje Institucija BiH,
- ostatak prihoda se raspoređuje FBiH, RS-u i Brčko Distriktu, u skladu sa prethodno utvrđenom formulom koju utvrđuje Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH,
- iz entitetskih udjela se izdvajaju sredstva potrebna za finansiranje vanjskog duga (na osnovu učešća entiteta u vanjskom dugu, a uplaćuju se direktno budžetu Institucija BiH).

Prema članu 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15), prihodi od indirektnih poreza se dalje raspodjeljuju između: Federacije (36,20%), kantona (51,23%), lokalnih samouprava (8,42%), Upravitelja cesta (3,90%) i Grada Sarajeva (0,25%).

Projekcija prihoda od indirektnih poreza je najznačajniji indikator za budžet Grada Zenica, s obzirom na to da ovi prihodi čine oko četvrtine ukupnih prihoda budžeta. Pregled izvršenja indirektnih poreza na nivou BiH za 2015. godinu, kao i projekcija za naredne godine, izrađen od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO (OMA) u aprilu 2016. godine, dat je u Tabeli broj 1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2016. do 2019. godine bazirane su na historijskom trendu naplate prihoda, prognozama makroekonomskih pokazatelja u pomenutim godinama, procjenama efekata izmjene politika u oblasti carina i akciza na duhan, te procjenama efekata primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA (Evropska asocijacija za slobodnu trgovinu).

Tabela broj 1 (u milionima KM)

R.b.	Vrsta prihoda (neto)	Izvršenje	Projekcija					Projektovana stopa rasta			
		2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
1.	PDV	3.255,9	3.375,9	3.490,2	3.610,0	3.731,2	3,7%	3,4%	3,4%	3,4%	
2.	Akcize	1.408,1	1.464,5	1.504,2	1.545,1	1.583,0	4,0%	2,7%	2,7%	2,5%	
3.	Carine	239,9	240,8	252,6	264,6	278,4	0,4%	4,9%	4,8%	5,2%	
4.	Putarina	319,8	335,5	342,9	350,1	357,1	4,9%	2,2%	2,1%	2,0%	
5.	Ostalo	35,1	29,2	29,4	29,6	29,8	-16,8%	0,7%	0,7%	0,7%	
	Ukupno (od 1 do 5)	5.258,7	5.446,0	5.619,4	5.799,4	5.979,5	3,6%	3,2%	3,2%	3,1%	
6.	Putarina (0,10 KM/lit.)	-127,6	-134,2	-137,2	-140,0	-142,8	5,2%	2,2%	2,1%	2,0%	
	SREDSTVA ZA RASPODJELU (od 1 do 6)	5.131,1	5.311,8	5.482,2	5.659,3	5.836,7	3,5%	3,2%	3,2%	3,1%	

Uputstvima o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda, utvrđuje se procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH, a iznosio je: 5,827% za 2011. godinu, te 5,245% za 2012. godinu, što je dovelo do umanjenja za 10%. U 2013. godini ovo učešće je iznosilo 5,202%, odnosno smanjeno je za oko 1% u odnosu na prethodnu godinu, a prihodi od indirektnih poreza Grada Zenica ostvareni su u iznosu od 10.327.218,43 KM ili za 8% manje od ostvarenja 2012. godine. Procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa FBiH u 2014. godini povećan je sa 5,202% na 5,220%, odnosno došlo je do uvećanja učešća za 0,3%, dok je ostvarenje prihoda od indirektnih poreza Grada Zenica za 2014. godinu iznosilo 10.864.266,67 KM, što prema ostvarenju 2013. godine predstavlja povećanje za 5%.

U 2015. godini procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinistvenog računa FBiH povećan je sa 5,220% na 5,223%, odnosno došlo je do uvećanja učešća za 0,06%. Ostvarenje prihoda od indirektnih poreza Grada Zenica za 2015. godinu iznosilo je 11.847.196,33 KM, što prema ostvarenju 2014. godine predstavlja povećanje za 9%.

Tačkom 3.1. Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2016. godinu ("Službene novine FBiH" broj: 1/16) procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinistvenog računa FBiH smanjen je sa 5,223% na 4,785%, odnosno smanjen je za 8,4%.

Sredstva namijenjena budžetima svih nivoa vlasti zadnjih godina su opterećena znatnim obavezama za servisiranje vanjskog duga BiH. Ovo se posebno odnosi na jedinice lokalne samouprave koje nisu korisnici kreditnih sredstava Međunarodnog monetarnog fonda, ali s obzirom na način raspodjele sredstava, zajedno sa višim nivoima vlasti učestvuju u otplati tih sredstava. Kako u tekućoj i narednim godinama dospijevaju sve veći iznosi obaveza po osnovu vanjskog duga BiH, to se mogu očekivati manja sredstva raspoloživa za raspodjelu između korisnika prihoda.

Projekcije pripadajućih prihoda od indirektnih poreza za Grad Zenica, bez projekcija prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Upraviteljima cesta, izrađene od strane Sektora za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija, date su u sljedećoj tabeli.

Tabela broj 2 (u KM)

R.b.	Prihodi od indirektnih poreza	Izvršenje	Projekcija			
		2015	2016	2017	2018	2019
1.	Zeničko-dobojski kanton sa jedinicama lokalne samouprave	210.588.596	204.161.641	199.530.240	208.840.682	222.399.787
2.	Grad Zenica	10.720.622	9.788.877	9.566.816	10.013.221	10.663.336

Porez na dohodak

Porez na dohodak regulisan je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH" broj: 10/08, 09/10, 10/11, 44/11, 7/13 i 65/13) i odnosi se na dohodak: od nesamostalne djelatnosti, od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala i od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području ZDK ("Službene novine ZDK" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) propisano je da 34,46% naplaćenog prihoda od poreza na dohodak pripada općinama Zeničko-dobojskog kantona, dok preostalih 65,54% pripada Kantonu.

Po osnovu prihoda od poreza na dohodak u 2014. godini ostvaren je iznos od 4.752.406,91 KM, a što je na nivou ostvarenja 2013. godine. U 2015. godini ostvareno je 5.157.210,06 KM prihoda od poreza na dohodak, što prema 2014. godini predstavlja povećanje od 8,5%.

Uzimajući u obzir pomenute makroekonomske prognoze kretanja zaposlenosti i ekonomskog rasta i pretpostavku nepromijenjenih poreznih propisa, u narednom periodu se može očekivati blagi rast

raspoloživog prihoda od poreza na dohodak. U sljedećoj tabeli su date projekcije Federalnog ministarstva finansija iz maja 2016. godine za ukupne prihode od poreza na dohodak Zeničko-dobojskog kantona i jedinica lokalne samouprave.

Tabela broj 3 (u KM)

R.b.	Prihodi od poreza na dohodak	Izvršenje	Projekcija			
		2015	2016	2017	2018	2019
1.	Zeničko-dobojski kanton sa jedinicama lokalne samouprave	36.325.705	36.761.613	38.048.270	39.456.056	39.929.529

Neporezni prihodi

U okviru neporeznih prihoda Grada Zenica najznačajnije kategorije su: prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, administrativne takse, komunalne naknade i takse, naknade i takse po Federalnim zakonima i drugim propisima i ostale budžetske naknade i takse.

Neporezni prihodi u 2014. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 10.671.020,04 KM, a u odnosu na ostvarenje 2013. godine manji su za 12%, što je u najvećoj mjeri rezultat naplate zaostalih dugova po osnovu naknade za korištenje građevinskog zemljišta u uporednoj 2013. godini. U 2015. godini ostvareno je ukupno 11.998.815,59 KM neporeznih prihoda ili za 12% više od ostvarenja u 2014. godini, prvenstveno zbog povećane naplate ostalih budžetskih naknada, i to naknade za uređenje građevinskog zemljišta, naknade po osnovu prirodnih pogodnosti - renta, te komunalnih naknada u skladu sa kantonalnim propisima za posebne namjene.

Posljednjih godina neporezne prihode karakteriše izražena oscilacija u naplati, uzrokovana prije svega pružanjem privremenih pogodnosti za plaćanje zaostalih dugova, odnosno izmjenom gradskih propisa i propisa ostalih nadležnih organa koji regulišu obračun i naplatu ove vrste prihoda, što će biti odrednica naplate ove grupe prihoda i u narednim godinama. Ipak, u narednim godinama se, u skladu sa prognozama makroekonomskih pokazatelja, očekuje blago povećanje naplate neporeznih prihoda.

Rizici po projekcije prihoda

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije prihoda date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta, kao i izmjene poreznog sistema BiH i zemalja s kojima BiH ima značajnu ekonomsku saradnju.

Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru

Raspoloživa sredstva lokalne samouprave su uvijek manja od sredstava potrebnih da se ostvare svi ciljevi zajednice, pa se kontinuirano moraju analizirati prioritetne potrebe i donositi odluke koje će najviše doprinijeti ostvarenju bitnih ciljeva.

Ovo poglavlje sadrži analizu upravljanja javnim sredstvima, koja predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskim kategorijama, što je neophodno uzeti u obzir kod utvrđivanja gornje granice rashoda budžeta i prestrukturiranja potrebnih za podmirenje prioriteta rashoda.

Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike i nastavak provođenja mjera štednje čiji je osnovni cilj održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Projekcije rashoda za 2017. godinu i naredne dvije godine bazirane su na temelju zahtjeva budžetskih korisnika, uz uvažavanje zakonskih obaveza, politika i prioriteta, kao i datih makroekonomskih projekcija prihoda. Ključni ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta je projicirani okvir raspoloživih prihoda dat u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica, Tabela broj 4, dok je značajan uticaj u procesu kreiranja projekcija rashoda imala i činjenica da u 2016. godini počinje otplata kredita Saudijskom fondu za razvoj koji je odobren Gradu Zenica, a u svrhu finansiranja Projekta izgradnje Glavne gradske magistrale.

Tabelarni pregled projekcija rashoda za period 2017. – 2019. godine dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica, Tabela broj 5.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Za 2015. godinu na ime bruto plaća sa pripadajućim doprinosima i naknadama zaposlenih Grada Zenica utrošen je ukupan iznos od 8.794.744,63 KM, i to za 346 zaposlenika budžetskih korisnika Grada Zenica (tj. službe i Uprava Grada, te Gradsko pravobranilaštvo i JU Centar za socijalni rad), uzimajući u obzir da je to broj zaposlenih na dan 31.12.2015. godine.

U 2016. godini, bruto plaće i naknade sa pripadajućim doprinosima poslodavca, za 365 zaposlenika, planirane su u ukupnom iznosu od 9.818.500,00 KM, koji uključuje uvećanja naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, prijem određenog broja visokostručnog kadra, kao i pretpostavku da će svi zaposleni raditi tokom cijele 2016. godine, izuzev perioda korištenja godišnjeg odmora.

Godišnje uvećanje naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, penzionisanje zaposlenika i novo zapošljavanje visokoobrazovanog kadra, kao i moguća usklađivanja bruto plaća sa troškovima života, odnosno inflacijom, mogla bi dovesti do blagog povećanja planiranih ukupnih rashoda bruto plaća i naknada u budžetima za period 2017. - 2019. godine.

Iznos budžetskih sredstava za ove potrebe u narednom periodu zavisit će od naprijed navedenog, kao i mogućih dodatnih izmjena zakonskih propisa koji regulišu predmetnu oblast.

Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2015. godini izvršeni su u ukupnom iznosu 11.935.601,08 KM, a odnose se na materijalne i druge troškove neophodne za rad budžetskih korisnika Grada Zenica i troškove materijala i usluga kojima se podmiruju javne potrebe. Najznačajnije rashode ove kategorije čine izdaci za: energiju, komunalne usluge, nabavku materijala, usluge prevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, tekuće održavanje, osiguranje, bankarske usluge, ugovorene usluge i druge

posebne usluge za potrebe budžetskih korisnika Grada Zenica, te izdaci za javnu rasvjetu, održavanje komunalne higijene grada, održavanje prohodnosti puteva u zimskom periodu, troškovi prevoza đaka i ostalih socijalno ugroženih lica, tekuće održavanje javne rasvjete, putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže i sl.

Budžetska potrošnja za ove namjene u 2016. godini planirana je u iznosu od 12.198.000,00 KM, dok je u periodu 2017. – 2019. godine planirana u nešto manjem iznosu u odnosu na 2016. godinu.

Prognoze ove vrste rashoda ipak treba uzeti s rezervom s obzirom da kretanje tržišnih cijena direktno utiče na visinu potrošnje za ove namjene.

Tekući i kapitalni transferi

Tekući transferi u budžetu Grada Zenica sastoje se od: tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima, transfera pojedincima, transfera neprofitnim organizacijama, subvencija javnim preduzećima i ustanovama i drugih tekućih rashoda.

U 2015. godini realizacija na ime tekućih transfera iznosi 6.350.479,12 KM, a odnosi se na: izdatke za socijalne pomoći, gradsku kuhinju i alternativni smještaj, pomoći za liječenje, pomoći za troškove školovanja, subvencije grijanja korisnika socijalne pomoći, tekuće transfere, odnosno programe i projekte iz oblasti sporta i kulture, održavanje sportskih objekata, finansiranje djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, finansiranje dijela proizvodnje i emitovanje programa – JP RTV Zenica, te podsticaj razvoja poduzetništva, obrta i poljoprivredne proizvodnje.

Kapitalni transferi u 2015. godini realizovani su u iznosu od 385.634,63 KM, a uglavnom se odnose na izgradnju toplane u MZ Nemila, izgradnju ambulanti u MZ Arnauti i MZ Tišina, te investiciono i tekuće održavanje obdaništa.

U 2016. godini planiran je nastavak realizacije započelih kapitalnih projekata - izgradnja ambulanti i depoa apoteka, razvoj emisionog sistema JP RTV Zenica, te investiciono i tekuće održavanje obdaništa, kao i kapitalni transfer javnom preduzeću "RD Mošćanica" d.o.o. Zenica na ime anuiteta za realizaciju projekta sanacije deponije Siđe, koji se realizuje u skladu sa Sporazumom o supsidijarnom kreditu o prenosu kreditnih sredstava po Drugom Projektu upravljanja čvrstim otpadom finansiranom od strane Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) 7629 –BOS, između Federacije Bosne i Hercegovine koju zastupa Federalno ministarstvo finansija – financija i Privrednog društva "Regionalna deponija Mošćanica" d.o.o. Zenica, broj: 04-14-2756/08 od 21.10.2009. godine, te Ugovorom zaključenim između Općine Zenica i Privrednim društvom "Regionalna deponija Mošćanica" d.o.o. Zenica, broj: 02-14-5664/11 od 15.03.2011. godine.

U periodu ograničenosti budžetskih sredstava ili pojave značajnih vanrednih izdataka, kao što su to bili izdaci za sanaciju šteta od elementarnih nepogoda u 2014., ali i 2015. i 2016. godini, lokalne samouprave su nužno orijentisane na finansiranje već započelih višegodišnjih projekata, dok je planiranje novih projekata svedeno na minimum. Grad mora stalno analizirati prioritete, kako bi omogućio da se najbitniji programi i aktivnosti isfinansiraju i da se isti sprovedu na najefikasniji i najučinkovitiji način.

Otplate dugova

U skladu sa odlukama o izvršavanju budžeta Grada Zenica, otplate kamata i duga po kreditu predstavljaju izdatak budžeta koji ima prioritet u izvršavanju.

Zaduženjem Grada Zenica kod Saudijskog fonda za razvoj osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 25.000.000,00 USD, odnosno 93.750.000,00 SAR, sa periodom otplate od 25 godina i grace periodom 5 godina, a za finansiranje Projekta glavne gradske magistrale u Zenici. Otplata duga primljenog kroz Državu, realizuje se u skladu sa Kreditnim sporazumom projekat glavne gradske magistrale u Zenici između Saudijskog fonda za razvoj i Bosne i Hercegovine - kredit broj: 3/539 ("Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori" broj 2/12) i instrukcijama Federalnog ministarstva finansija, a na osnovu Podugovora o kreditu, broj: 08-14-4260/11 od 10.02.2012. godine, zaključenog između Federacije BiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija/financija i Grada Zenica.

Iz budžeta Grada za izmirenje troškova na povučeni iznos po ovom kreditu u 2012. godini izdvojeno je 12.424,87 KM, u 2013. godini 230.261,76 KM, u 2014. godini 461.766,41 KM, u 2015. godini 686.903,03 KM.

Za 2016. godinu, na ime kamate i otplate prve rate, planiran je ukupan iznos od 2.050.000,00 KM, a što je u skladu sa otplatnim planom.

Takođe, u periodu 2017. - 2019. godine sredstva za ove namjene planiraju se u skladu sa otplatnim planom.

Nabavka stalnih sredstava

Opredjeljenje lokalne samouprave za donošenje likvidnih budžeta, u periodu nedovoljnog priliva prihoda, zahtjeva provođenje mjera štednje u svim segmentima budžetske potrošnje, izuzev prioriternih, tako da se izdaci za kapitalne investicije zadržavaju na istom nivou ili smanjuju.

Nabavke stalnih sredstava u budžetima Grada Zenica finansiraju se iz prihoda Grada Zenica i sredstava doznačenih od viših nivoa vlasti za potrebe finansiranja konkretnih projekata koji su od interesa za lokalnu zajednicu.

U 2015. godini iz Budžeta su finansirane nabavke stalnih sredstava u ukupnom iznosu 2.644.511,41 KM, i to nabavka opreme za budžetske korisnike, izgradnja javne rasvjete, učešće Grada u otplati kredita za nabavljene autobuse JKP "Zenicatrans - prevoz putnika" d.d. Zenica, rekonstrukcija stadiona Bilino polje, izgradnja skloništa za životinje, nabavka građevine – Šahovski dom, izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe, te rekonstrukcija i investiciono održavanje putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže, poslovnih prostora i drugih objekata.

U periodu od 2016. - 2017. godine, pored rekonstrukcije i investicionog održavanja putne, vodovodne i kanalizacione mreže, očekuje se i izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe, rekonstrukcija javne rasvjete, završni radovi na izgradnji skloništa za životinje, nastavak učešća Grada u otplati kredita za nabavljene autobuse i drugo.

Sredstva podračuna za sanaciju šteta od poplava i klizišta

U skladu sa Zakonom o finansiranju pomoći za otklanjanje posljedica prirodne nesreće i obnovu područja zahvaćenih prirodnom nesrećom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 59/14 i 80/14), u

okviru Jedinstvenog računa trezora, otvoren je poseban namjenski transakcijski račun – podračun za sanaciju šteta od poplava i klizišta, na koji se vrši prenos sredstava uplaćenih na depozitni račun Grada Zenica na ime donacija domaćih i stranih, fizičkih i pravnih lica, te transfera od viših nivoa vlasti.

U 2014. i 2015. godini, s ciljem pomoći kod stambenog zbrinjavanja stanovnika naselja ugroženih nastupanjem prirodne nesreće na području Grada Zenica, pokrenuti su razni projekti u svrhu sanacije postojećih objekata, izgradnje novih, te stvaranje uslova za nastavak normalnih životnih aktivnosti stanovnika ugroženih područja. Izvršenje ukupnih rashoda i izdataka za ove namjene u 2015. godini iznosilo je 1.016.740,83 KM, dok je u 2016. godini planiran iznos od 300.000,00 KM namijenjen za završetak započelih projekata.

Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica

U nastavku su dati tabelarni pregledi projekcija prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta Grada Zenica za 2016. - 2019. godinu, kao i izvršenje istih za 2015. godinu.

Projekcije prihoda i primitaka budžeta Grada Zenica

Tabela broj 4 (u KM)

RED. BR.	VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE 2015. g.	BUDŽET 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.	PROJEKCIJA 2018. g.	PROJEKCIJA 2019. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI OD POREZA	19.992.669,10	20.562.500,00	20.500.000,00	21.000.000,00	21.500.000,00
II	NEPOREZNI PRIHODI	11.998.815,59	12.292.000,00	12.400.000,00	12.600.000,00	12.700.000,00
III	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	1.172.860,49	2.286.000,00	640.000,00	670.000,00	750.000,00
IV	PRIMLJENI KAPITALNI TRANSFERI	978.515,90	1.000.000,00	1.500.000,00	1.600.000,00	1.700.000,00
V	KAPITALNI PRIMICI	2.616.522,07	1.825.000,00	700.000,00	750.000,00	850.000,00
VI	PRENOS NAMJ. SRED. CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%, NEUTROŠENIH U 2015. GOD.	0,00	200.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI GRADA (od I do VI)	36.759.383,15	38.165.500,00	35.990.000,00	36.870.000,00	37.750.000,00
VII	PRIMLJENI TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	6.924.062,16	7.709.000,00	7.760.000,00	7.780.000,00	7.800.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA (od I do VII)	43.683.445,31	45.874.500,00	43.750.000,00	44.650.000,00	45.550.000,00

RED. BR.	VRSTA RASHODA	IZVRŠENJE 2015. g.	BUDŽET 2016. g.	PROJEKCIJA 2017. g.	PROJEKCIJA 2018. g.	PROJEKCIJA 2019. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	REDOVNA DJELATNOST (od 1 do 4)	11.020.153,30	12.206.000,00	12.301.000,00	12.418.000,00	12.537.000,00
1.	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	8.013.313,49	8.936.000,00	9.030.000,00	9.124.000,00	9.218.000,00
2.	DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	781.431,14	882.500,00	892.500,00	902.500,00	912.500,00
3.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	2.026.667,86	2.177.500,00	2.168.500,00	2.181.500,00	2.196.500,00
4.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	198.740,81	210.000,00	210.000,00	210.000,00	210.000,00
II	POSEBNE NAMJENE (od 5 do 10)	19.783.013,81	22.279.500,00	22.709.000,00	23.472.000,00	24.233.000,00
5.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	9.908.933,22	10.020.500,00	9.723.000,00	9.750.000,00	9.770.000,00
6.	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI	6.350.479,12	6.678.000,00	6.621.000,00	6.784.000,00	6.984.000,00
7.	KAPITALNI TRANSFERI	385.634,63	382.000,00	535.000,00	1.048.000,00	1.379.000,00
8.	IZDACI ZA KAMATE	692.196,24	900.000,00	890.000,00	840.000,00	800.000,00
9.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	2.445.770,60	3.149.000,00	2.780.000,00	2.890.000,00	2.940.000,00
10.	IZDACI ZA OTPLATU DUGOVA	0,00	1.150.000,00	2.160.000,00	2.160.000,00	2.360.000,00
III	NAMJENSKA SRED. CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%	0,00	830.000,00	830.000,00	830.000,00	830.000,00
IV	SREDSTVA PODRAČUNA ZA SANACIJU ŠTETA OD POPLAVA I KLIZIŠTA	1.016.740,83	300.000,00	0,00	0,00	0,00
V	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	99.196,50	150.000,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00
VI	NEIZMIRENE OBAVEZE IZ PRETHODNIH GODINA	4.399.652,41	2.400.000,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI GRADA (od I do VI)	36.318.756,85	38.165.500,00	35.990.000,00	36.870.000,00	37.750.000,00
VII	TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	6.922.567,16	7.709.000,00	7.760.000,00	7.780.000,00	7.800.000,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA (od I do VII)	43.241.324,01	45.874.500,00	43.750.000,00	44.650.000,00	45.550.000,00

Broj: 02-14-16545/16
Zenica, 11.08.2016. god.

V. D. GRADONAČELNIKA

mr. Selver Keleštura, dipl.pravnik